

Rolnummers 607-638
Arrest nr. 88/94 van 14 december 1994

A R R E S T

In zake : de beroepen tot vernietiging van de artikelen 369 tot 401 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, ingesteld door A. Denys en H. Coveliers, en door G. Clerfayt en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters L. De Grève en M. Melchior, en de rechters L.P. Suetens, H. Boel, L. François, P. Martens, Y. de Wasseige, G. De Baets, E. Cerexhe en H. Coremans, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter L. De Grève,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de beroepen

a. André Denys, volksvertegenwoordiger, wonende te 9870 Zulte, Roodborststraat 10, en Hugo Coveliers, volksvertegenwoordiger, wonende te 2630 Aartselaar, Kamersveld 10, hebben bij op 20 oktober 1993 ter post aangetekende brief beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 369 tot 401 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (*Belgisch Staatsblad* van 20 juli 1993).

Die zaak is ingeschreven onder nummer 607 van de rol.

b. Georges Clerfayt, volksvertegenwoordiger, wonende te 1640 Sint-Genesius-Rode, Grasmuslaan 10, Claude Desmedt, senator, wonende te 1180 Brussel, Roetaertstraat 122, Caroline Persoons, juriste, wonende te 1150 Brussel, Mostincklaan 52, Michel De Herde, jurist, wonende te 1030 Brussel, Roodebeeklaan 173, bus 2, Chantal Wautier, bediende, wonende te 1170 Brussel, F. Ruytinxstraat 9, en Claude Dupré, bediende, wonende te 1400 Nijvel, rue de la Croix Gabriel 22, hebben bij op 13 januari 1994 ter post aangetekende brief beroep tot vernietiging ingesteld van dezelfde artikelen van voormelde wet.

Die zaak is ingeschreven onder nummer 638 van de rol.

II. De rechtspleging

a. De zaak met rolnummer 607

Bij beschikking van 21 oktober 1993 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 2 december 1993.

Van het beroep is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 3 december 1993 ter post aangetekende brieven.

Een memorie is ingediend door de Vlaamse Regering, Martelaarsplein 19, Brussel, bij op 17 januari 1994 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 26 januari 1994 heeft voorzitter L. De Grève de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Van de memorie is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 31 januari 1994 ter

post aangetekende brieven.

Een memorie van antwoord is ingediend door de verzoekende partijen, bij op 2 maart 1994 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 19 april 1994 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 20 oktober 1994.

b. De zaak met rolnummer 638

Bij beschikking van 14 januari 1994 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 26 januari 1994 heeft voorzitter M. Melchior de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Van het beroep is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 23 februari 1994 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 26 februari 1994.

Een memorie is ingediend door de Ministerraad, Wetstraat 16, Brussel, bij op 28 maart 1994 ter post aangetekende brief.

Van die memorie is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 15 april 1994 ter post aangetekende brieven.

Een memorie van antwoord is ingediend door de verzoekende partijen, bij op 17 mei 1994 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 28 juni 1994 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 13 januari 1995.

c. De samengevoegde zaken met rolnummers 607 en 638

Bij beschikking van 22 juni 1994 heeft het Hof de zaken samengevoegd.

Bij beschikking van 29 juni 1994 heeft het Hof, gelet op de wet van 3 juni 1994 tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, ieder van de partijen verzocht uiterlijk op 31 augustus 1994 een memorie in te dienen betreffende de eventuele weerslag van de voormelde wet van 3 juni 1994 op het beroep tot vernietiging, en een kopie ervan te laten toekomen aan de andere partijen.

Aanvullende memories zijn ingediend door :

- de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 638, bij op 26 augustus 1994 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad, bij op 31 augustus 1994 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 21 september 1994 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 18 oktober 1994.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 22 september 1994 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikking van 4 oktober 1994 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 20 april 1995.

Op de openbare terechtzitting van 18 oktober 1994 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. R. Bützler, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 607;
 - . Mr. J.P. Lagasse, advocaat bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 638;
 - . Mr. P. Van Orshoven, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Regering;
 - . Mr. I. Cooreman *loco* Mr. B. Asscherickx, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers G. De Baets en P. Martens verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van de aangevochten bepalingen*

De artikelen 369 tot en met 401 van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur maken boek III van die wet uit en hebben betrekking op de milieutaksen. Boek III is onderverdeeld in negen hoofdstukken, die respectievelijk betrekking hebben op enkele begrippen en gehanteerde definities (hoofdstuk I, artikel 369), en op de diverse aspecten, o.m. de belastbare grondslag, het tarief, de vrijstellingen en de inwerkingtreding van een milieutaks op respectievelijk de verpakkingen voor dranken (hoofdstuk III, artikelen 370 tot 375), de wegwerpartikelen (hoofdstuk III, artikel 376), de batterijen (hoofdstuk IV, artikelen 377 en 378), de verpakkingen die sommige nijverheidsprodukten bevatten (hoofdstuk V, artikelen 379 en 380), de bestrijdingsmiddelen en fytofarmaceutische produkten (hoofdstuk VI, artikelen 381 en 382), het papier (hoofdstuk VII, artikelen 383 tot 385); in de laatste hoofdstukken worden de doelstelling, de opdracht en de werking van de Opvolgingscommissie bepaald (hoofdstuk VIII, artikelen 386 tot 390) en enkele gemeenschappelijke bepalingen opgenomen die betrekking hebben op het merken van verpakkingen en produkten, algemene vrijstellingen en verminderingen inzake milieutaksen, de inningsmodaliteiten, strafbepalingen bij inbreuk op de wetgeving inzake de milieutaksen en de wijze waarop de inwerkingtredingsbesluiten moeten worden voorgedragen (hoofdstuk IX, artikelen 391 tot en met 401).

IV. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

Verzoekschriften

A.1. Ofschoon de verzoekende partijen geen belastingplichtigen in de zin van de wet zijn, kunnen zij een belang als natuurlijke personen aanvoeren. De milieutaksen beogen immers in de eerste plaats een gedragswijziging bij producent én verbruiker. De milieutaksen zullen aan hen, als verbruikers, worden doorberekend : ofschoon een gedeelte van de milieutaksen door de producenten zal worden gedragen, zal een omvangrijk gedeelte van die taksen immers ten laste van de gebruikers en de consumenten worden gelegd, wat onder meer blijkt uit het feit dat de milieutaks zal worden opgenomen in de verkoopprijs van de produkten waarop zij wordt geheven, wat overigens noodzakelijk is om de doelstelling van de bestreden bepalingen te bereiken.

Memorie van de Ministerraad

A.2. Het beroep tot vernietiging in de zaak met rolnummer 638 is onontvankelijk bij gemis aan belang wat de verzoekende partijen betreft. Zij worden niet rechtstreeks geraakt door de bestreden bepalingen : geen van de verzoekende partijen is belastingplichtige in de zin van artikel 369 van de bestreden wet; zij tonen evenmin aan dat de producenten een belangrijk deel van de milieutaksen zullen doorberekenen aan de verbruikers; als verbruikers kunnen zij kiezen voor vervangende produkten die niet aan de milieutaks zijn onderworpen, en indien zij toch produkten kopen die aan de in de verkoopprijs begrepen milieutaks zijn onderworpen, wordt hun situatie slechts onrechtstreeks geraakt.

Memorie van antwoord van de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 638

A.3. Op grond van de rechtspraak van het Hof, waaruit voortvloeit dat elkeen belang heeft bij de vernietiging van een norm waarvan de gevolgen van die aard zijn dat zij een aspect van het privé-leven, het maatschappelijk of professioneel leven van de verzoeker kunnen beïnvloeden, handhaven de verzoekende partijen hun stelling betreffende hun belang : zij worden op twee manieren rechtstreeks en ongunstig geraakt door de bestreden bepalingen, namelijk doordat zij wel degelijk een zeer omvangrijk deel van de milieutaks zullen dragen en doordat hun dagelijks leven door de opgelegde gedragswijziging wordt beïnvloed.

- B -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.1. Artikel 142, derde lid, van de Grondwet en artikel 2, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

B.2. De milieutaks is een met accijnzen gelijkgestelde taks die wordt geheven op een in het verbruik gebracht produkt, wegens de schade die het aan het milieu geacht wordt te berokkenen (artikel 369, 1°, van de wet van 16 juli 1993).

Belastingplichtig is elke natuurlijke of rechtspersoon die overgaat tot het in het verbruik brengen van produkten die onderworpen zijn aan een milieutaks (artikel 369, 12°, van de wet van 16 juli 1993).

B.3. Het invoeren van een milieutaks op een produkt kan de verkoopprijs ervan doen stijgen en bijgevolg leiden tot een wijziging van het koopgedrag van de consument.

B.4. Het staat elke burger vrij een dergelijke doelstelling te bekritiseren en de pertinentie te betwisten van de middelen die werden aangewend om ze te bereiken. Alleen hij die aantoonst dat hij het risico loopt door de in het geding zijnde maatregelen rechtstreeks en persoonlijk geraakt te worden, doet blijken van het belang dat vereist is om ze voor het Hof aan te vechten.

B.5. De verzoekende partijen erkennen zelf geen belastingplichtigen te zijn in de zin van artikel 369, 12°, van de wet van 16 juli 1993, en tonen niet aan in hoeverre zij door de betwiste maatregelen persoonlijk en rechtstreeks zouden worden geraakt.

B.6. Door zich *in abstracto* op hun enkele hoedanigheid van consument te beroepen zonder te verduidelijken waarin de aangevochten wetsbepalingen hen rechtstreeks betreffen, doen zij niet blijken van het rechtens vereiste belang als bedoeld in artikel 2, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Om die redenen,

het Hof

verklaart de beroepen niet ontvankelijk.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 14 december 1994.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

L. De Grève